

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 181/2022-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou PARA advokáti, s. r. o., Gagarinova 10/A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ, advokát Mgr. Marek Para, proti postupu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracoviska Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 9T/10/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 10. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 6 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EU z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (ďalej len „smernica“), čl. 47 ods. 1 a 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice postupom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9T/10/2021. Navrhuje prikázať špecializovanému trestnému súdu konať a rozhodnúť o jeho opravnom prostriedku a poskytnúť mu informácie o trestnom čine pred „*otvorením*“ hlavného pojednávania.

2. Sťažovateľ tiež navrhol vydať dočasné opatrenie, ktorým by ústavný súd zakázal špecializovanému trestnému súdu nariadiť termín hlavného pojednávania, resp. prikáže už nariadený termín hlavného pojednávania zrušiť.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava, 3. oddelenia vyšetrovania (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod ČVS: PPZ-349/NKA-BA3-2019 z 3. júla 2020 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 233 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona (v znení účinnom v relevantnom čase).

4. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) uznesením č. k. VII/3 Gv 106/19/1000-379 zo 7. augusta 2020 sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o vznesení mu obvinenia zamietol.

5. Uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4Tp/14/2020 z 5. júla 2020 bol sťažovateľ podľa § 72 ods. 3 Trestného poriadku prepustený zo zadržania, avšak na základe sťažnosti špeciálnej prokuratúry proti tomuto rozhodnutiu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 3Tost/30/2020 z 9. júla 2020 vzal sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.

6. Sťažovateľ v rámci svojho výsluchu 10. augusta 2020 uplatnil pred vyšetrovateľom právo na poskytnutie informácií o trestnom čine, zo spáchania ktorého bol obvinený, a to v rozsahu zaručujúcom účinné uplatnenie práva na obhajobu s odvolaním sa na čl. 6 ods. 1 smernice. Pretože vyšetrovateľ odmietol požadované informácie poskytnúť, sťažovateľ 31. augusta 2020 požiadal špeciálnu prokuratúru o preskúmanie postupu vyšetrovateľa podľa § 210 Trestného poriadku.

7. Špeciálna prokuratúra, reagujúc na žiadosť sťažovateľa v rozhodnutí č. k. VII/3 Gv 106/19/1000-423 z 8. septembra 2020, potvrdila správnosť postupu vyšetrovateľa pri odmietnutí poskytnutia informácií o predpokladanom a vyšetrovanom trestnom čine. Poukázala pritom na implementáciu smernice a na § 69 Trestného poriadku predstavujúce podľa jej názoru odraz tejto implementácie tým, že vymedzuje možnosti prístupu obvineného a obhajcu k potrebným informáciám, čo sa týka trestného stíhania už samotným nahliadnutím do spisu. Tým korešponduje s požiadavkou vyplývajúcou z čl. 6 ods. 1 smernice. Súčasne špeciálna prokuratúra konštatovala neexistenciu potreby uplatnenia doktríny o priamej účinnosti smerníc únie. Poukázala pritom na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) sp. zn. C-41/74 zo 4. decembra 1974.

8. V nadväznosti na výsledok uplatnenia si práva na informácie o trestnom čine pred orgánmi činnými v trestnom konaní sťažovateľ podaním z 22. septembra 2020 adresovaným sudcovi pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu predložil opravný prostriedok podľa čl. 47 ods. 1 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice, ktorý špecializovaný trestný súd 13. októbra 2020 postúpil na vybavenie špeciálnej prokuratúre s odôvodnením, že v prípravnom konaní spadá rozhodnutie o ňom do kompetencie prokurátora.

9. Sťažovateľ bol 4. novembra 2020 špeciálnou prokuratúrou vyrozumý, že podanie z 22. septembra 2020 označené ako opravný prostriedok bolo posúdené ako žiadosť o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom konaní v zmysle čl. 3 ods. 1 príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní por. č. 11/2019 (ďalej len „príkaz generálneho prokurátora“). Príslušný nadriadený prokurátor sa s odvolaním na obsah rozhodnutia podľa § 210 Trestného poriadku z 8. septembra 2020 konštatoval, že nezistil žiadne pochybenia.

10. Uznesením vyšetrovateľa pod ČVS: PPZ-349/NKA-BA3-2019 z 28. apríla 2021 bolo podľa § 206 ods. 1 a 4 Trestného poriadku sťažovateľovi vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 233 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Sťažnosť sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu bola uznesením špeciálnej prokuratúry č. k. VII/3 Gv 106/19/1000-815 zo 17. júna 2021 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá.

11. Prostredníctvom obhajcu sťažovateľ 25. mája 2021 okrem návrhu na doplnenie dokazovania podal vyšetrovateľovi žiadosť o poskytnutie informácie o predmete obvinenia podľa § 34 ods. 1 a 5 Trestného poriadku, ktorý ukladá orgánom činným v trestnom konaní povinnosť obvineného nielen formálne o jeho právach poučiť, ale mu aj fakticky (materiálne) poskytnúť plnú možnosť na ich uplatnenie.

12. V rámci výsluchu 9. júna 2021 sťažovateľ s odvolaním sa na žiadosť z 25. mája 2021 požiadal vyšetrovateľa o vyjadrenie, či mu poskytne doplňujúce informácie o trestnom čine tvoriacom predmet v poradí druhého obvinenia, ku ktorému mal byť vypočutý. Vyšetrovateľ v reakcii na žiadosť z 25. mája 2021, ako aj na žiadosť sťažovateľa pri výsluchu 9. júna 2021 opätovne odkázal sťažovateľa na možnosť preštudovania vyšetrovacieho spisu, keď zdôraznil, že vyhotovuje aj kópiu spisu, ktorý obsahuje všetky dôkazy relevantné pre uznesenie o vznesení obvinenia. Zároveň sťažovateľovi oznámil, že pokiaľ mu obhajcovia elektronickú kópiu spisu neposkytnú, tak mu môže byť poskytnutý priamo vyšetrovateľom, ak o to požiada.

13. Sťažovateľ proti postupu vyšetrovateľa podal opravný prostriedok podľa čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 2 smernice a zároveň žiadosť o preskúmanie jeho postupu prokurátorom podľa § 210 Trestného poriadku.

14. Prokurátor špeciálnej prokuratúry po predložení veci vyšetrovateľom na rozhodnutie rovnako ako pri predchádzajúcich žiadostiach sťažovateľa o poskytnutie informácií o trestnom čine, resp. o uplatnenom opravnom prostriedku konštatoval, že smernica bola implementovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, odrazom implementácie je § 69 Trestného poriadku. Vyšetrovateľ postupoval správne, keď sťažovateľa odkázal na obsah spisu, čo v sumári znamená, že sťažovateľ disponuje relevantnými informáciami o trestnom čine.

15. Prostredníctvom obhajcu podal sťažovateľ 7. júla 2021 generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) návrh podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku na zrušenie uznesenia prokurátora špeciálnej prokuratúry zo 17. júna 2021 o zamietnutí sťažnosti proti vzneseniu obvinenia spolu s uznesením vyšetrovateľa o vznesení obvinenia z 28. apríla 2021, pretože týmito rozhodnutiami, ako aj konaním, ktoré im predchádzalo, bol porušený zákon v jeho neprospech.

16. Žiadosť o konkretizáciu formulácie skutku tvoriaceho predmet obvinenia sťažovateľ podal vyšetrovateľovi aj 8. júla 2021. Vychádzal pritom aj z uznesenia najvyššieho súdu č. k. 2Tost/31/2021 zo 16. júna 2021, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby, v ktorom najvyšší súd zdôraznil, že je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní ustáliť a konkretizovať formuláciu skutku tak, aby bol jednoznačný spôsob jeho spáchania, ustálenie a konkretizovanie účasti obvineného sťažovateľa. Túto žiadosť sťažovateľa vyšetrovateľ 12. júla 2021 predložil špeciálnej prokuratúre s avízom, že o nej rozhodne počas úkonu podľa § 208 Trestného poriadku, a zároveň nevytlúčil modifikáciu skutku.

17. Počas preštudovania vyšetrovacieho spisu pri skončení vyšetrovania (14. júla 2021) sa sťažovateľ domáhal jednoznačnej formulácie skutku (vrátane všetkých jeho čiastkových útokov, čo sa týka času, miesta a spôsobu spáchania), tak aby následne mohol k veci vypovedať a realizovať svoje právo na obhajobu.

18. Vyšetrovateľ sťažovateľa vyrozumel, že vymedzenie skutku a jeho právna kvalifikácia nie sú v ďalších fázach konania nemenné. K žiadosti sťažovateľa z 8. júla 2021 vyšetrovateľ konkretizoval, že o nej rozhodne v rámci preštudovania spisu podľa § 208 Trestného poriadku. Zo strany vyšetrovateľa ani pri ukončení vyšetrovania nedošlo ani ku konkretizácii skutku kladeného sťažovateľovi za vinu, resp. bližšiemu popisu jeho účasti na skutku, a ani neboli sťažovateľovi poskytnuté požadované informácie o trestnom čine umožňujúce účinný výkon práva na obhajobu, a nebolo rozhodované ani o ním uplatnených opravných prostriedkoch podľa čl. 47 charty.

19. Špeciálna prokuratúra 3. augusta 2021 podala špecializovanému trestnému súdu na sťažovateľa obžalobu. V reakcii na podanie obžaloby predložil sťažovateľ 16. augusta 2021 senátu špecializovaného trestného súdu návrh na predbežné prejednanie obžaloby na verejnom zasadnutí spolu s návrhom na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

20. V rámci návrhu na predbežné prejednanie obžaloby sa sťažovateľ s poukazom na čl. 6 ods. 3 smernice domáhal poskytnutia podrobných informácií o trestnom čine, pre ktorý bol stíhaný.

21. Po podaní obžaloby špecializovaný trestný súd podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku uznesením č. k. 9T/10/2021 z 18. augusta 2021 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 5Tost/47/2021 z 30. augusta 2021 rozhodol, že sťažovateľa z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ponechal vo väzbe. Najvyšší súd na námietky sťažovateľa o nedostatočnom vymedzení v obžalobe predpokladaného trestného činu, ako aj o nespnení povinnosti konkretizovať skutok v rozhodnutí uviedol, že vybočujú z rámca primárneho účelu konania a rozhodovania o väzbe a budú posúdené pri predbežnom prejednaní obžaloby podľa § 243 Trestného poriadku, resp. v konaní vo veci samej.

22. Sťažovateľ 6. októbra 2021 doplnil návrh na predbežné prejednanie obžaloby tak, že si uplatnil opravný prostriedok podľa čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 6 ods. 3 a čl. 8 ods. 2 smernice, ktorým sa s poukazom na rozsudky Súdného dvora domáhal rozhodnutia súdu o postupe orgánov činných v trestnom konaní, ktorým mu odmietli poskytnúť užitočné informácie pre výkon práva na obhajobu, ako aj podrobné informácie o trestnom čine tvoriacom predmet obžaloby.

23. Podaním generálneho prokurátora zo 6. októbra 2021 bol sťažovateľ vyrozumý, že o jeho návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku zo 7. júla 2021 spolu s doplneniami nie je možné z dôvodu podania obžaloby 3. augusta 2021 rozhodnúť, pretože podľa § 10 ods. 14 Trestného poriadku je o návrhu podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku možné rozhodovať iba v prípravnom konaní. Generálny prokurátor zároveň sťažovateľovi oznámil, že návrh podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku zo 7. júla 2021 spolu s jeho doplneniami a prílohami boli odstúpené špecializovanému trestnému súdu na účel ich využitia v súdnom konaní.

24. Ostatne bolo o väzbe sťažovateľa rozhodované na základe jeho žiadosti z 2. decembra 2021 o prepustenie z väzby na slobodu, eventuálne o jej nahradení miernejšími prostriedkami, ktorú špecializovaný trestný súd uznesením č. k. 9T/10/2021 z 15. decembra 2021 zamietol.

25. O sťažnosti sťažovateľa proti tomuto uzneseniu špecializovaného trestného súdu najvyšší súd do podania ústavnej sťažnosti nerozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

26. Proti napadnutému postupu špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť pre porušenie ním označených práv, v ktorej argumentuje, že napriek skutočnosti, že v osemdesiatich dvoch čiastkových útokoch z ich celkového počtu osemdesiattri prokurátorom špeciálnej prokuratúry v obžalobe predpokladaného pokračovacieho trestného činu nie je uvedené meno sťažovateľa, čo prirodzene má za následok absenciu špecifikácie spôsobu spáchania skutku, ako aj účasti sťažovateľa na ňom, predseda senátu špecializovaného trestného súdu 20. decembra 2021 prijal obžalobu tým, že podľa § 244 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku nariadil termín hlavného pojednávania.

27. Predmetné rozhodnutie o prijatí obžaloby pritom nie je prijaté súdom v plnom zložení, teda senátom 9T špecializovaného trestného súdu, ale len jeho predsedom; neobsahuje žiadne odôvodnenie ani vysporiadanie sa s námietkami sťažovateľa; nie je proti nemu prípustný riadny či mimoriadny opravný prostriedok, ktorý by bol porovnateľný s opravným prostriedkom prokurátora proti rozhodnutiu podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku o odmietnutí obžaloby v podobe sťažnosti podľa § 244 ods. 3 Trestného poriadku.

28. Sťažovateľ si počas trvania celého trestného konania riadne a včas spolu s primeraným odôvodnením uplatňoval právo na poskytnutie informácií o trestnom čine, ktoré musí byť garantované počas celého konania, pritom rozsah poskytovaných informácií jednak závisí od štádia trestného konania a zároveň postupne podľa vývoja dokazovania a postupu orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu môže byť poskytnutá informácia či informácie upravené, doplnené a zmenené (čl. 6 ods. 4 smernice).

29. Vo vzťahu k uzneseniam o vznesení obvinenia z 3. júla 2020 a 28. apríla 2021 s poukazom na § 34 ods. 1 a 5 Trestného poriadku, ale najmä na čl. 6 ods. 1 smernice uplatnil právo na poskytnutie informácií o trestnom čine a následne po odmietnutí zo strany orgánov činných v trestnom konaní aj opravné prostriedky pred súdom podľa čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice, ktoré riadne odôvodnil.

30. Vo vzťahu ku konaniu pred súdom po podaní obžaloby 3. augusta 2021 si sťažovateľ uplatnil právo na poskytnutie informácií podľa čl. 6 ods. 3 smernice podaním zo 16. augusta 2021, avšak požadovaná informácia mu tak ako v prípravnom konaní, ani v konaní pred súdom poskytnutá nebola. V dôsledku uvedeného prístupu prokurátora špeciálnej prokuratúry, ale najmä súdu prvého stupňa si sťažovateľ podaním zo 6. októbra 2021 uplatnil opravný prostriedok pre porušenie čl. 6 ods. 3 smernice proti neposkytnutiu informácií o trestnom čine podľa čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice.

31. Sťažovateľ sa domnieva, že v konaní o ústavnej sťažnosti je potrebné vyriešiť viaceré otázky, ktoré vymedzil takto:

- 1) má obvinený právo na poskytnutie informácií o trestnom čine podľa čl. 6 ods. 3 smernice, ktoré je podľa jeho názoru prejavom práva na súdnu ochranu, práva na obhajobu a práva na rovnosť zbraní?;
- 2) kto je oprávnený a povinný zároveň posúdiť dôvodnosť a oprávnenosť žiadosti obvineného o poskytnutie informácií o trestnom čine uplatnenej podľa čl. 6 ods. 3 smernice v konaní po podaní obžaloby?;
- 3) v prípade, ak daný justičný orgán posúdi žiadosť ako oprávnenú, kto je predmetné informácie povinný poskytnúť, teda konkrétne či prokurátor podávajúci obžalobu a znášajúci dôkazné bremeno, alebo príslušný súd prvého stupňa?;
- 4) v akom okamihu vzniká povinnosť poskytnúť informáciu o trestnom čine?;
- 5) má obvinený právo na podanie opravného prostriedku proti neposkytnutiu požadovaných informácií priamo podľa čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice alebo má k dispozícii iný procesný postup podľa vnútroštátneho práva?
a po zodpovedaní predmetných otázok je potrebné vyriešiť, či
- 6) sťažovateľom uplatnené právo na poskytnutie informácií o trestnom čine v tomto konkrétnom prípade je oprávnené a sleduje legitímny cieľ, predovšetkým zabezpečenie práva na obhajobu a rovnosť zbraní?;
- 7) senát 9T špecializovaného trestného súdu je povinný rozhodnúť o opravnom prostriedku?;
- 8) je senát 9T špecializovaného trestného súdu oprávnený otvoriť hlavné pojednávanie a vykonať výsluch sťažovateľa pred tým, ako mu poskytne požadované informácie?.

32. Podľa názoru sťažovateľa ak nie je v obžalobe pri konkrétnom skutku uvedené meno, tak nie je uvedený ani spôsob spáchania či účasť danej osoby na predpokladanom skutku, a teda celkovo je sporné, aké konanie (resp. skutok) prokurátor špeciálnej prokuratúry kladie sťažovateľovi za vinu, ale je aj otázne, čomu (vo význame akému predpokladu prokurátora) sa má sťažovateľ vlastne brániť.

33. Sťažovateľ je presvedčený, že nie je možné akceptovať názor špecializovaného trestného súdu, ktorý v uznesení z 15. decembra 2021 k oprávnenosti žiadosti o informácie k trestnému činu, resp. k spresneniu formulácie skutku uvádza, že v dôsledku neunesenia dôkazného bremena zo strany prokurátora môže byť oslobodenie spod obžaloby. Sťažovateľ je presvedčený, že z pohľadu práva na účinný výkon obhajoby a zachovanie princípu rovnosti zbraní nemôže nastať situácia, keď obvinený nemá presné informácie o skutku, ktorému sa má brániť.

34. Sťažovateľ argumentuje, že čl. 6 ods. 3 smernice nebráni tomu, aby právo obvinených na informácie o obvinení bolo zaručené buď prokurátorom po vrátení veci do prípravnej fázy trestného konania, alebo príslušným vnútroštátnym trestným súdom, keď bude vo veci podaná obžaloba (rozsudok Súdneho dvora z 12. 2. 2020, Kolev a i., C-704/18, bod 44).

35. Pokiaľ je potrebné určiť okamih, v ktorom treba zabezpečiť prospech z procesných práv zakotvených v čl. 6 ods. 3 smernice, Súdny dvor uviedol, že je to v zásade najneskôr pred tým, ako trestný súd začne posudzovať dôvodnosť obvinenia a ako začne hlavné pojednávanie na tomto súde (rozsudok z 12. 2. 2020, Kolev a i., C-704/18, bod 39, ako aj uznesenie zo 14. 1. 2021, C-769/19, EU:C:2021:28, bod 44).

36. Podľa sťažovateľa právna úprava neobsahujúca procesný postup umožňujúci napraviť vady obžaloby napriek prijatiu obžaloby a ani uplatniť si opravný prostriedok proti neposkytnutiu požadovaných informácií príslušným justičným orgánom v okamihu ešte pred otvorením hlavného pojednávania, resp. pred výsluchom obžalovaného alebo pred umožnením mu vykonať jedno z vyhlásení podľa § 257 Trestného poriadku, nie je v súlade s čl. 6 ods. 3 smernice a ani s čl. 47 ods. 1 a 2 charty, keďže neexistencia procesného postupu umožňujúceho napraviť vady obžaloby po uvedenom pojednávaní bráni obvinenej osobe oboznámiť sa dostatočne podrobným spôsobom s obvineniami vznesenými proti nej, čo môže narušiť účinný výkon práva na obhajobu.

37. Sťažovateľ je presvedčený, že na účely dodržania jeho práva na súdnu ochranu, na obhajobu a na rovnosť zbraní by špecializovaný trestný súd mal najprv poskytnúť špeciálnej prokuratúre možnosť vykonať relevantné zmeny obsahu obžaloby tak, aby odstránila nepresnosti a nedostatky, následne o nich informovať obhajobu sťažovateľa a napokon poskytnúť obhajobe možnosť pripraviť sa na tieto zmeny, a to prípadne aj navrhnutím vykonania nových dôkazov. V opačnom prípade je sťažovateľ presvedčený, že postupom špecializovaného trestného súdu dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces, tak ako je garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru.

38. Postup špecializovaného trestného súdu bude podľa názoru sťažovateľa v súlade s požiadavkami čl. 6 ods. 3 smernice a čl. 47 ods. 1 a 2 charty v prípade, ak na jednej strane umožní účinné uplatnenie garancií čl. 6 smernice a súčasne bude spôsobilý zabezpečiť právo obvineného na obhajobu a na účinnú súdnu ochranu.

39. Sťažovateľ tvrdí, že z pohľadu práva na rovnosť zbraní je neprípustné, aby súd ako nestranný arbiter nahrádzal povinnosti prokurátora, príp. naprával jeho pochybenia. Zároveň nie je s právom na obhajobu zlučiteľné vykonať pred súdom výsluch obžalovaného bez poskytnutia požadovaných informácií.

40. Návrh na vydanie dočasného opatrenia sťažovateľ odôvodnil tým, že v prípade nesplnenia povinnosti podľa čl. 6 ods. 3 smernice, ako aj v prípade nerozhodnutia o opravnom prostriedku podľa čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice hrozí sťažovateľovi závažná ujma v dvoch rovinách, a to jednak v otázke väzby, ako aj v nemožnosti neskoršej nápravy týchto chýb v súdnom konaní po otvorení hlavného pojednávania bez zásahu do efektívneho výkonu práva na obhajobu a práva na rovnosť zbraní, v dôsledku čoho nie je možné trestné konanie ako celok posudzovať za spravodlivé.

41. Nemožnosť neskoršej nápravy vytýkaných chýb či nedostatkov obžaloby vytýkaných sťažovateľom, ktorých nápravy sa domáha žiadosťou o poskytnutie informácií o trestnom čine podľa čl. 6 ods. 3 smernice, ako aj opravným prostriedkom podľa čl. 8 ods. 2 smernice bez zásahu do práva na obhajobu či do práva na rovnosť zbraní (t. j. „nezvratnosť“), vyplýva aj zo skutočností, že ani súd prvého stupňa a ani odvolací súd nemôžu vrátiť vec do prípravného konania ani iným spôsobom „vynútiť“ splnenie povinnosti poskytnúť predmetné informácie od špeciálnej prokuratúry po otvorení hlavného pojednávania. V dôsledku uvedeného sú vytýkané chyby, ako aj zásah do práva na obhajobu prakticky neodstrániteľné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

42. Ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné pripomenúť, že podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 alebo § 131a neustanovujú inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti najmä petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona o ústavnom súde; pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnajú ústavnoprávnu solemnitú, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd. Ak tieto podmienky splnené nie sú, tvrdenie o porušení iných práv alebo iným subjektom uvedené v odôvodnení ústavnej sťažnosti mimo navrhovaného petitu ústavný súd považuje iba za súčasť argumentácie (obdobne I. ÚS 514/2020, I. ÚS 62/2021, I. ÚS 90/2021).

43. Za podstatu ústavnej sťažnosti tak ústavný súd považoval namietané porušenie práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. c) dohovoru, čl. 6 ods. 3 smernice a čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice postupom špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9T/10/2021, ku ktorému malo dôjsť nečinnosťou a omeškaním špecializovaného trestného súdu konať a rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa na poskytnutie informácií o trestnom čine podľa čl. 6 ods. 3 smernice; nečinnosťou a omeškaním špecializovaného trestného súdu konať a rozhodnúť o opravnom prostriedku podľa čl. 47 ods. 1 a 2 charty v spojení s čl. 8 ods. 2 smernice; ako aj rozhodnutím predsedu konajúceho senátu špecializovaného trestného súdu z 20. decembra 2021, ktorým „prijal“ obžalobu prokurátora špeciálnej prokuratúry.

K namietanému porušeniu čl. 6 ods. 3 a čl. 8 ods. 2 smernice

44. Podľa čl. 6 ods. 3 smernice členské štáty zabezpečia, aby sa najneskôr pri podaní obžaloby súdu poskytli podrobné informácie o obvinení vrátane povahy a právnej kvalifikácie predmetného trestného činu, ako aj povahy predpokladanej účasti obvinenej osoby na spáchaní tohto činu.

45. Podľa čl. 8 ods. 2 smernice členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby alebo ich advokáti mali právo namietat' v súlade s postupmi ustanovenými vo vnútroštátnom práve voči neposkytnutiu informácií alebo voči odmietnutiu poskytnúť tieto informácie príslušnými orgánmi v súlade s touto smernicou.

46. Podľa čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je smernica ako právny akt Európskej únie záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa ňou má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.

47. Smernice sa teda v členských štátoch Európskej únie v zásade neuplatňujú priamo, ale prostredníctvom vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými boli prebraté do ich právnych poriadkov. Orgány verejnej moci štátu sú pritom povinné vykladať vnútroštátne právo (ako celok) tak, aby sa dosiahol smernicou sledovaný výsledok v zmysle jej znenia a jej cieľov (tzv. nepriamy účinok smernice).

48. Súdny dvor síce vo svojej ustálenej judikatúre pripustil aj priamy účinok (aplikáciu) smerníc, avšak iba vtedy, ak uplynula transpozičná lehota a smernica nebola členským štátom vôbec alebo správne prebratá, resp. nie je zabezpečená jej úplná účinnosť, a len pokiaľ smernica, prípadne jej ustanovenie, umožňuje identifikovať jednak konkrétnu povinnosť členského štátu, ako aj oprávnené osoby, a to za predpokladu, že obsah dotknutého ustanovenia smernice je bezpodmienečný a presný (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora z 26. 9. 1996, Arcaro, C-168/95, EU:C:1996:363, bod 36, alebo rozsudok Súdneho dvora z 19. 4. 2007, Farrell, C-356/05, EU:C:2007:229, body 37 a 40 a v nich uvedená judikatúra Súdneho dvora).

49. Smernica [Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 1. 6. 2012)] bola do právneho poriadku Slovenskej republiky prebratá zákonom č. 174/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (pozri prílohu Trestného poriadku označenú ako „Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie“ v bode 9).

50. Vo vzťahu k aktuálnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd uvádza, že z jednotlivých ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že obvinený má právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky (§ 34 ods. 1 Trestného poriadku). Orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné vždy poučiť obvineného o jeho právach, poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie a v prípade potreby mu poučenie aj primerane vysvetliť (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku).

51. V súvislostiach danej veci je potrebné poukázať aj na to, že v zmysle Trestného poriadku uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré musí okrem označenia osoby, ktorej sa obvinenie vznáša, obsahovať aj opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za ktorých k nemu došlo tak, aby skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom, zákonné pomenovanie trestného činu, o ktorý v tomto skutku ide, a to aj uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona a skutočností, ktoré odôvodňujú vznesenie obvinenia (§ 206 ods. 3 Trestného poriadku), je policajt povinný oznámiť obvinenému ihneď po jeho vydaní a pokiaľ bolo oznámené vyhlásením, je povinný mu bez meškania vydať rovnopis tohto uznesenia (§ 206 ods. 1 Trestného poriadku).

52. Podľa § 69 ods. 1 Trestného poriadku má (okrem iných) obvinený a obhajca právo nazerať do spisov s výnimkami, ktoré v predmetnej veci nie sú relevantné. Rovnako má právo robiť si zo spisov výpisky a poznámky a obstarávať si kópie spisov a ich častí. V zmysle § 69 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému a jeho obhajcovi nemožno odoprieť nazretie

do uznesenia o vznesení obvinenia. V konaní pred súdom nemožno obvinenému a jeho obhajcovi odoprieť nazretie do spisov. Napokon pri skončení vyšetrovania musí policajť umožniť (okrem iných) obvinenému a obhajcovi v primeranej lehote preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania (§ 208 ods. 1 Trestného poriadku).

53. Podľa smernice pozostáva právo podozrivých alebo obvinených osôb na informácie z:

- a) práva na informácie o ich právach (čl. 3 až 5);
- b) práva na informácie o obvinení (čl. 6) a
- c) práva na prístup k spisovému materiálu (čl. 7).

54. Právu na informácie o obvinení (sťažovateľom namietané porušenie čl. 6 smernice) zodpovedá povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby boli dotknutým osobám bezodkladne poskytnuté informácie o trestnom čine, zo spáchania ktorého sú podozrivé alebo obvinené, a to v rozsahu, aký je potrebný na zaručenie spravodlivého konania a účinné uplatnenie práva na obhajobu (čl. 6 ods. 1 smernice). V tejto súvislosti je tiež potrebné poukázať na bod 28 odôvodnenia smernice (o práve na informácie), podľa ktorého informácie o trestnom čine, z ktorého spáchania sa podozrivé alebo obvinené osoby podozrievajú alebo obviňujú, by sa mali týmto osobám poskytnúť bezodkladne, najneskôr pred ich prvým úradným výsluchom policajným orgánom alebo príslušným orgánom bez toho, aby tým bolo ohrozené prebiehajúce vyšetrovanie. Mal by sa im poskytnúť dostatočne podrobný popis skutkového stavu týkajúceho sa trestného činu vrátane času a miesta skutku, pokiaľ sú známe, v ktorých bol údajný trestný čin spáchaný a jeho možná právna kvalifikácia, a to so zreteľom na štádium, v akom sa trestné konanie nachádza v čase poskytovania informácií, aby sa zaručilo spravodlivé konanie a umožnilo účinné uplatňovanie práva na obhajobu.

55. Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že Slovenská republika dôsledne prebrala do svojho právneho poriadku smernicou (o práve na informácie) stanovené minimálne pravidlá týkajúce sa informovania o právach podozrivých alebo obvinených osôb (vrátane informovania o trestnom čine). Pritom konformná aplikácia tejto vnútroštátnej úpravy je podľa ústavného súdu plne spôsobilá zaručiť úplnú účinnosť predmetnej smernice a dosiahnuť ňou sledovaný cieľ, ktorým je zvýšenie dôvery v systémy trestného súdnictva všetkých členských štátov Európskej únie, čo by malo viesť jednak k efektívnejšej justičnej spolupráci v trestných veciach a tiež k zlepšeniu ochrany práv jednotlivcov (pozri napr. body 7, 8 a najmä 10 odôvodnenia smernice).

56. Z uvedeného vyplýva, že priama aplikácia predmetnej smernice neprichádza do úvahy, a to ani pokiaľ ide o jej čl. 8, na ktorý poukazuje sťažovateľ. Pokiaľ ide o opravné prostriedky upravené v čl. 8 ods. 2 smernice o práve na informácie, treba v prvom rade uviesť, že hoci podľa tohto ustanovenia majú členské štáty zabezpečiť, aby podozrivé alebo obvinené osoby alebo ich advokáti (obhajcovia) mali právo namietať v súlade s postupmi ustanovenými vo vnútroštátnom práve voči neposkytnutiu informácií alebo voči odmietnutiu poskytnúť tieto informácie príslušnými orgánmi v súlade s touto smernicou, avšak podľa bodu 36 odôvodnenia smernice sa v súvislosti s týmto právom od členských štátov nevyžaduje zaviesť osobitné konanie o opravnom prostriedku, samostatný mechanizmus alebo postup na podávanie sťažností, v rámci ktorého možno namietať voči takémuto neposkytnutiu informácií alebo odmietnutiu poskytnutia.

57. V tomto smere možno poukázať na to, že tento druh námietok môže obvinený v rámci prípravného konania, či už priamo alebo prostredníctvom obhajcu, účinne uplatniť cestou žiadosti o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku (čo sťažovateľ aj využil).

V konaní pred súdom môže obvinený (tu sťažovateľ), resp. jeho obhajca, svoje výhrady v uvedenom zmysle uplatniť aj v konaní o merite vecí, t. j. o vine, a to nielen pred prvostupňovým, ale aj odvolacím, prípadne dovolacím súdom, pričom príslušný všeobecný súd je povinný mu poskytnúť adekvátnu odpoveď. Zároveň však treba zdôrazniť, že nie akýkoľvek nedostatok pri realizácii práva podozrivých alebo obvinených osôb na informácie bude mať za následok nezákonnosť ich trestného stíhania, ale tento musí mať reálny (materiálny) dopad na ich konkrétne práva zaručujúce kontradiktórnosť konania a rovnosť zbraní, najmä na možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody ich trestného stíhania.

58. Z uvedeného vyplýva, že Trestný poriadok (pri jeho „euro-konformnom“ výklade) umožňuje podozrivým a obvineným (či už priamo, alebo prostredníctvom obhajcu) účinne namietať neposkytnutie informácií, resp. odmietnutie poskytnutia informácií v rozsahu stanovenom smernicou (o práve na informácie), a teda im zabezpečuje opravný prostriedok podľa čl. 8 ods. 2 tejto smernice v spojení s bodom 36 jej odôvodnenia. Podľa ústavného súdu tak nie je pre rozhodnutie v tejto veci potrebné zodpovedať sťažovateľom v ústavnej sťažnosti nastolené otázky a nie je potrebný ani výklad práva Európskej únie, ktorý by bol sporný.

59. V tomto kontexte poukazuje ústavný súd na to, že v prípravnom konaní bolo uznesenie o vznesení obvinenia sťažovateľovi zjavne riadne doručené. Rovnako bol opakovane na základe žiadosti sťažovateľa podľa § 210 Trestného poriadku, ale aj podľa príkazu generálneho prokurátora preskúmaný postup vyšetrovateľa, a to aj v súvislosti s požiadavkou sťažovateľa na informácie o obvinení. Pri skončení vyšetrovania bolo sťažovateľovi umožnené oboznámiť sa s vyšetrovacím spisom a napokon preukázateľne bolo sťažovateľovi vyšetrovateľom umožnené nazrieť do vyšetrovacieho spisu. V konaní pred súdom (po podaní obžaloby) sťažovateľ svoje námietky (požiadavku na informácie) uplatnil v rámci konania o pokračovaní jeho väzby, ako aj svojím návrhom k predbežnému prejednaniu obžaloby. Špecializovaný trestný súd pritom na podstatné otázky, ktoré sú predmetom aj ústavnej sťažnosti, v uznesení z 15. decembra 2021 odpovedal. Poukázal na príslušné ustanovenia Trestného poriadku (§ 210, § 235, § 240, § 241 a § 243), ktoré poskytujú široké možnosti na rozhodnutie o veci ešte pred hlavným pojednávaním a vykonaním dokazovania, napr. zastavenie trestného stíhania či preskúmanie obžaloby a zákonnosť dôkazného materiálu pri predbežnom prejednaní obžaloby, čím bola zachovaná prieskumná činnosť súdu, ktorej sa sťažovateľ domáha. Špecializovaný trestný súd uviedol, že ak sa sťažovateľ domáhal spresnenia skutku, potom bolo potrebné dodať, že podľa výsledkov dokazovania môže nastať situácia, že prokurátor neunesie dôkazné bremeno a súd obžalovaného – sťažovateľa spod obžaloby oslobodí.

60. Zo všetkých uvedených skutočností (podaní a reakcií na ne) podľa názoru ústavného vyplýva, že sťažovateľovi boli poskytnuté informácie o jeho obvinení v takom rozsahu, v akom boli tieto informácie k dispozícii v rámci trestného (resp. vyšetrovacieho) spisu, a teda v rozsahu dostatočnom na zaručenie spravodlivého konania a účinné uplatnenie práva na obhajobu. Sťažovateľ netvrdí a nenamieta, že by mu orgány činné v trestnom konaní alebo konajúci súd neumožnili prístup k informáciám, ktoré sa v dotknutom spise týkajúcom sa jeho trestnej veci nachádzali. Z obsahu ústavnej sťažnosti a obsahu podaní sťažovateľa adresovaných orgánom činným v trestnom konaní a špecializovanému trestnému súdu vyplýva, že sťažovateľ sa dožadoval poskytnutia takých informácií, ktoré zjavne neboli súčasťou spisu, a v podstate požadoval bližšie vysvetlenie obvinenia, avšak toto podľa názoru ústavného súdu presahuje rámec jeho práva na informácie o obvinení a svojím obsahom tieto jeho požiadavky zodpovedajú námietkam

spochybňujúcim dôvodnosť jeho trestného stíhania. V takom prípade sa ústavný súd prikláňa k opodstatnenosti názoru špecializovaného trestného súdu o potrebe strpenia, či prokurátor špeciálnej prokuratúry ako strana trestného konania unesie obžalobné dôkazné bremeno.

61. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011.1. ÚS 143/2014).

62. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť vyplývajúcu z absencie vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označenými právami podľa čl. 6 ods. 3 a čl. 8 ods. 2 smernice a postupom špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9T/10/2021 po podaní obžaloby. To, že sťažovateľ mal o poskytnutí informácie o trestnom čine inú predstavu, neznamená, že došlo k porušeniu jeho práv podľa čl. 6 ods. 3 a čl. 8 ods. 2 smernice.

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru a čl. 47 ods. 1 a 2 charty

63. Pri posudzovaní tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

64. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv alebo slobôd, príp. ľudských práv a základných slobôd zaručených kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, jednotlivými procesnými úkonmi či rozhodnutiami v trestnom konaní, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až do konca procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj vo veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania, a preto spravidla až po právoplatnom skončení

trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd v zmysle v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 220/07).

65. Ústavný súd, ako aj Európsky súd pre ľudské práva považujú právo na spravodlivé súdne konanie za „výsledkové“, to znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok (obdobne III. ÚS 33/04, IV. 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08, III. ÚS 421/2016, III. ÚS 855/2016). Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv alebo slobôd v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

66. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

67. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva... obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;...

68. Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

69. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v danom prípade sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd na základe ním uplatnených námietok proti postupu špecializovaného trestného súdu v štádiu trestného konania po podaní obžaloby vyslovil porušenie označených práv podľa dohovoru a charty. V danej veci ústavný súd ani nepovažuje za potrebné obšírnejšie sa zaoberať argumentáciou sťažovateľa, pretože aj v prípade opodstatnenosti jeho tvrdení existujú možnosti nápravy v ďalšom priebehu trestného konania. Z toho dôvodu námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia jeho práv, ktoré v podstate smerujú k základu trestného obvinenia, treba v kontexte uvedeného považovať za predčasné.

70. V predmetnej trestnej veci sú to po skončení vyšetrovania všeobecné súdy s plnou jurisdikciou, v právomoci ktorých je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností posudzovaného prípadu vrátane oprávnenia preskúmať zákonnosť a ústavnosť postupu orgánov prípravného konania v trestnej veci sťažovateľa predchádzajúcemu podaniu obžaloby (III. ÚS 75/05 alebo III. ÚS 109/05).

71. Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú okrem iných aj z III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku.

72. Je evidentné, že právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi aj v ďalšom jeho štádiu uplatniť práva na spravodlivé súdne konanie, na obhajobu a na rovnosť zbraní právne účinným spôsobom, a tak sa brániť či už vznesenému obvineniu alebo podanej obžalobe, ale rovnako aj postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecného súdu, v ktorom sťažovateľ badá porušenie svojich práv (napr. neposkytnutím dostatočných informácií; postupom špecializovaného trestného súdu pri akceptácii obžaloby, resp. postupom predsedu konajúceho senátu a pod.). Ako už bolo uvedené, trestné konanie je procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov naprávať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania, pričom takýmto pochybením je aj prípadná nedôvodnosť vzneseného obvinenia.

73. Na základe uvedených zistení ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku jeho právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru

74. Vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd poznamenáva, že označený čl. 5 ods. 1 dohovoru obsahuje viacero konkrétne určených prípustných spôsobov zásahu [pod písm. a) až f)] do osobnej slobody fyzickej osoby. Článok 5 ods. 4 dohovoru zakotvuje právo každého, kto bol pozbavený slobody, podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

75. Z obsahu ústavnej sťažnosti jednoznačne vyplýva, že v danej veci nešlo o prípad spadajúci pod označené ustanovenia čl. 5 dohovoru. Sťažovateľ ústavnú sťažnosť primárne nepodal ani z dôvodu, že by bol pozbavený osobnej slobody v rozpore s ustanovením čl. 5 ods. 1 dohovoru ani v súvislosti s postupom všeobecného súdu v konaní o jeho osobnej slobode v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru.

76. Toto zistenie viedlo ústavný súd k odmietnutiu ústavnej sťažnosti v tejto jej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

77. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

78. Z rovnakého dôvodu, t. j. odmietnutia ústavnej sťažnosti, stratilo opodstatnenie zaoberať sa návrhom sťažovateľa na vydanie dočasného opatrenia v danej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu